

مسجد جماران

Okwolesebwa Kw'okwesiima

(Luganda)

Shaykh-e-Tariqat Amiir-e-Ahl-e-Sunnat ng'eno ye
mutandisi wa Dawat-e-Islami Allamah Maulana Abu Bila

Muhammad Ilyas
Attar Qadiri Razavi ملکہ علی

MC 1266

صُبْحَ بَهَارَان

Subh-e-Bahārān

Okwolesebwa Kw'okwesiima

Ekitabo kino kyawandiikibwa mu lulimi olu Urdu Shaykh-e-Tariqat Amiir-e-Ahl-e-Sunnat, ng'ono ye mutandisi wa Dawat-e-Islami Allamah Maulaana Abu Bila Muhammad Ilyas Attar Qadiri Razavi دَاعِثٌ بَرِّ كَافِرِهِ الْعَالِيَةِ. Olukiiko oluvunaanyizibwa ku mulimu gwokuvvuunula nalwo lusazeewo okukivvuunula mu lulimi olungereza. Bw'osangamu ensobi yonna mukuvvunula, tegeeza olukiiko kundagiriro eno wammanga n'ekigendererwa ekyokufuna empeera.

Majlis-e-Tarājim (Dawat-e-Islami)

Aalami Madani Markaz, Faizan-e-Madinah, Mahallah Saudagran,
Purani Sabzi Mandi, Bab-ul-Madinah, Karachi, Pakistan

UAN: ☎ +92-21-111-25-26-92 – Ext. 1262

Email: 📩 translation@dawateislami.net

الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِينَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ النَّبِيِّنَ
أَمَّا بَعْدُ فَأَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيمِ ۝ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ۝

E Duwa Y'okusoma Ekitabo

Soma e Duwa eno nga tonnatandika kusoma kitabo kyonna eky'eddiini oba omusomo gwonna ogw'eddiini. Kino kijja kukusobozesa okujukira byonna byosomye:

اللّٰهُمَّ افْتَحْ عَلَيْنَا حِكْمَتَكَ وَانْشِرْ
عَلَيْنَا رَحْمَتَكَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ

Okuvvuunula

Ayi Allah عَزَّوَجَلَ owekiibwa, Tuggulirewo olujji l'wokumanya n'okutegeera, era obe n'ekisa wamu nokusaasira gyetuli. Mazimaddala Ggwe asinga ekitiibwa, era wasukkulumma.

(*Al-Mustaṭraf*, vol. 1, pp. 40)

N.B: Saalira Nabbi ﷺ nga tonnasoma Duwa eyo, n'era nga ojimalirizza.

Transliteration Chart

ء	A/a	ڙ	ڦ/ڙ	ڄ	L/l
ا	A/a	ڙ	Z/z	ڙ	M/m
ٻ	B/b	ڙ	X/x	ڙ	N/n
ٻ	P/p	س	S/s	و	V/v, W/w
ت	T/t	ش	Sh/sh	ة/ه	H/h
ٺ	ٽ/ٽ	ص	ش/ش	ي	Y/y
ٺ	ٽ/ٽ	ض	D/d	ے	Y/y
ج	J/j	ط	ٽ/ٽ	ے	Y/y
چ	Ch	ڻ	Z/z	ُ	A/a
ح	H/h	ع	'	ُ	U/u
خ	Kh/kh	غ	Gh/gh	ِ	I/i
د	D/d	ف	F/f	و مڏه	U/u
ڏ	ٽ/ٽ	ق	Q/q	ي مڏه	I/i
ڏ	ڙ/ڙ	ك	K/k	ا مڏه	A/aa
ر	R/r	گ	G/g		

OLUKALALA LWEBIRI MU KITABO

Okwolesebwa Kw'okwesiima

E Duwa Y'okusoma Ekitabo	ii
Transliteration Chart	iii
Obulunji b'wokusaalira Nabbi ﷺ	1
Okwolesebwa Kw'okwesiima.....	2
Ebyewuunyisa	2
Ekiro ekisukkulumu okusinga Shab-e-Qadr	4
Iddi ya zi Iddi	4
Abu Lahab ne Milad (Okuzaalibwa).....	5
Abasiraamu ne Milad (Okuzaalibwa).....	5
Jaguza Amazaalibwa ga Nabbi ﷺ n'essanyu ery'ensusso	6
Owekitiibwa Nabbi ﷺ Asanyukira abo Abakuza Amazaalibwage....	7
Bendera mumasanyu g'okuzaalibwa	7
Okutambula nga owuuba bendera.....	7
Engeri Y'okukuma Obukkiriza Bwo (Imaan)	8
Ennyumba Eyajaguzanga Amazaalibwa ga Nabbi ﷺ	8
Empeera y'okujaguza amazaalibwa ga Nabbi ﷺ	12
Abayudaaya Baasiramuka	12
Dawat-e-Islami n'okujaguza kw'amazaalibwa ga Nabbi ﷺ	14
Okuwonyezebwa okukola ebyonoonoo	15
Obukyafu ku Mutima Bugyibwako	16
N'olwaleero Omuntu Asobola Nabbi Okumwota Obuliro	17
Ebissibwako Essira mu kujaguza amazaalibwa ga Nabbi	18
Ebbaluwa ya Attar mumikolo gy'okujaguza amazaalibwa	22
Weegendereze kino	24
E Niya mu kukuza Amazaalibwa ga Nabbi ﷺ	28
Emmalirira e 18 mu kukuza amazaalibwa ga Nabbi	29

الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ النَّبِيِّنَ
أَمَّا بَعْدُ فَأَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَنِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

Okwolesebwa Kw'okwesiima

Obulunji b'wokusaalira Nabbi ﷺ

Omubaka حَلَّ اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰيْهِ وَسَلَّمَ yagamba: “Allah asindika okusaasira kwa mirundi kikumi ku muntu yenna ansaalira emirundi Kumi.” (*Al-Mu'jam-ul-Awsat lit-Tabarani*, vol. 5, pp. 252, *Hadith 7235*)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّدٍ

Mubwangu ddala nga omwezi gwa Rabi-un-Nur (Rabi-ul-Awwal) gutuuse, okwesiima n'amasanyu bijjula buli wamu. Olwonno abagoberezi bow'ekitiibwa Nabbi nebjajula essanyu. Mubutuufu buli musiraamu, Muto oba mukulu abeera mussanyu jjereere era ddala kiba kizibu okubikka ku ssanyu lino lyaba nalyo.

*Amasanyu g'omwezi gwa Rabi-ul-Awwal gasinga ag'enkumi n'enkumi za zi
iddi. Buli muntu yenna kinsi aba ajaganya okujjako Sitaani (Shaitwani)
yekka oyo omukolomere*

Awo mukiseera ekizikiza ky'obutakkiriza n'okusinza amasanamu bwekyaaali kibuutikidde ensi yonna, Ekitangaala n'okwakaayakana

Okwolesebwa Kw'okwesiima

kyamyamysa mu nnyumba entukuvu eya Mukyala Aminah mu kibuga Makka era ekitangaala kino kyabuutikira n'ensi yonna. Omubaka ﷺ ensi yonna eyali mu kizikiza kyobwonoonefu gweyal erindiridde yassibwa/ yatumibwa nga ekyokusaasira eri ensi zonna.

Muyogeeyoge kuno kwekulabikako kwa Nabbi/Omubaka asembayo,

Muyogeeyoge kuno kwekulabikako kw'okwesiima eri ffenna.

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

Okwolesebwa Kw'okwesiima

Nabbi ﷺ waffe omulungi yatonnya kundi kuno (yazaalibwa) nga 12 Omwezi ogwa Rabi-un-Nur (Rabi-ul-Awwal) mu budde obwokumakya olwo nakysa ekiro eky'ennaku, ebizibu, okubonaabona, wamu n'emitaawaana, negafuuka amakya ag'obwolefu n'essanyu.

Muyogeeyoge kulw'okukya kw'amakya amatukuvu ag'okwesiima,

Ow'ekitiibwa azze n'ekitangaala okutunaazaako ennaku.

(Wasail-e-Bakhshish, pp. 479)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

Ebyewuunyisa

Mubwangu ddala nga ekitangaala kya Allah ﷺ kisse kundi (Omubaka ng'azaaliddwa) nga 12 omwezi gwa Rabi-un-Nur,

ekire kyobutakkiriza ekyali kikutte kyonna kyasaanawo. Olubiri lwa Kabaka wa Iran olwe Kisra lwakubwa omutenza ggulu (Musisi) era nelulindiggulwa ku ddimwa, Omuliro/Omumuli ogwali gwaka okumala emyaka Lukumi kwolwo gwazikira, Omugga 'Sava' gwakalira ne Ka'bah yatandika okujugumira olwo Amasanamu gonna negatandika okugwa gokka na gokka.

*Mukuzaalibwakwo, Ka'bah yajugumira
Olwokutya okunji Amasanamu gonna geerindiggula ku ttaka
(Hadaiq-e-Bakhshish, pp.41)*

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ   صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

Awatali kubuu sabuusa kwonna, Omubaka ﷺ yassibwa nga kyakusaasira, ate ddala Olunaku okusaasira kwa Allah ﷺ lwe kukka luba lunaku lwa kujaganya. Mu kitabo kye Ekitukuvu (Qur'an) Juzu ya 11, Suurat Yunus, Aya 58 Allah ﷺ agamba nti:

قُلْ بِفَضْلِ اللَّهِ وَبِرَحْمَتِهِ فَبِذِلِكَ فَلَيَفْرُحُوا هُوَ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمِعُونَ ﴿٥٨﴾
Gamba-'Kusaasira kwa Allah ﷺ na kisa Kye, n'olwekyo basaanidde basanyuke. Kino kyekisinga ebyobugagga byabwe byonna.' (Juzu ya 11, Suurat Yunus, Aya 58)

Katonda Munene Laba ne Qur'an yennyini etulagira okukyakyankya olw'ekisa kya Allah ﷺ, ate era ekisa kya Allah ﷺ yasinga ku kissa mu w'ekitiibwa Omubakawe ﷺ nga

Okwolesebwa Kw'okwesiima

bwekyawandiikibwa mu Qur'an ey'ekitiibwa. Juzu ya 17, Suurat Ambiya, Aya 107:

وَمَا أَرْسَلْنَا إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ ﴿١٠٧﴾

Era tetwabassiza (Nabbi) okujjako nga kyakusaasira eri ensi yonna (Amawanga gonna).

(Juzu ya 17, Suurat Ambiya, Aya 107)

Ekiro ekisukkulumu okusinga Shab-e-Qadr

Sayyidunaa Shaykh Abdul Haq Muhaddis Dihlvi عليه رحمة الله القوي yagamba, "Mazima ddala ekiro omwazaalibwa Omwagalwawaffe Nabbi صلى الله تعالى عليه وآله وسأله kisukkulumu n'okusinga Shab-e-Qadr, nga kino kyekimu ku biro ebyassibwa ku Mubaka. Mubutuufu, ekiro ng'obusukkulumu bwakyo buva ku kujja (kuzaalibwa) kwa Mubaka, kisukkulumu nnyo era kyankizo okusinga ekyo ng'obusukkulumu bwakyo buva ku kujja kwa bamalayika.

(Masabata bis-sunnah, pp.100)

Iddi ya zi Iddi

الحمد لله عز وجل! Olunaku lwa nga 12 Omwezi gwa Rabi-un-Nur ye Iddi ya zi Iddi zonna eri Abasiraamu. Mazima ddala ssinga Ow'ekitiibwa Omubaka teyatumbwa munsi muno, tewandibaddewo Iddi yonna yadde Shab-e-Bara-at. Eky'amazima ettendo n'obusukkulumu bw'ensi okwo ssaako olunaku lw'enkomerero byonna bijja lwa kubaawo kwa Ow'ekitiibwa Omubaka صلى الله تعالى عليه وآله وسأله

W'ataali tewaali kiriwo – w'atali tewaba kibaawo

Yye kyekinyusi, Awatali mwoyo tewaba muntu

(Hadaiq-e-Bakhshish, pp.126)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

Abu Lahab ne Milad (Okuzaalibwa)

Oluvannyuma lw'okufa kwa Abu Lahab, abamu kub'ennyumba ye baamulooata ng'ali mubuzibu. Baabuuza ngeri ki gyeyayisibwamu ng'afudde. Yaddamu nti. "ssirina kalungi konna kennafuna oluvannyuma lw'okubaleka." Olwo n'alaza ngakozesa olugalo lwe (lwe bakozesa okusoonga/Index Finger) eri omuwaatwa, n'agambi nti" Okujjako kino nga nnywesebwa amazzi okuva wano olw'ensonga nti nayimbula omuzaana gwennalina ayitibwa Suwaybah." (*Musannaf Abdur Razzaq, vol. 9, pp. 9 Hadith 16661; Umdatul-Qari, vol 14, pp. 44, Hadith 5101*) Shaykh Allamah Badruddin Ayni agamba nti, "Ekyo kyeyalaza kitegeeza nti aweebwa ku mazzi." (*Umda-tul-Qari Vol. 14 pp 44, Hadith 5101*)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

Abasiraamu ne Milad (Okuzaalibwa)

Ng'ayogera ku bujulizi obwo obuweereddwa waggulu, Sayyiduna Shaykh Abdul Haq Muhaddis Dihlvi عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْقَوِيِّ agamba nti 'Kukyaliwo kino obwo obujulizi bumala okukakasa abo bona abakuza/abajaguza amazaalibwa g'omubaka صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

era nebawaayo nemmaali yaabwe ku mukolo guno. Abu Lahab eyali Omujeemu ow'olulango, yasarulwa olw'okujaganya no'kuyimbula omuzaana Suwaybah mukiseera weyafunira amawulire g'okuzaalibwa kw'omubaka ﷺ. Kati nno fumiitiriza olowooze kumpeera Omusiraamu z'anaafuna ssinga awaayo emmaali ye n'omutima gumu kulw'okubeerawo kw'omukolo guno. Wabula oyina okukitegeera nti kyetaagisa okuziyiza ennyimba n'ebivuga mu mikolo gy'okujukira amazaalibwa.' (*Mudarij-un-Nubuwah, vol. 2 pp. 19*)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

Jaguza Amazaalibwa ga Nabbi ﷺ n'essanyu ery'ensusso

Baganda bange mu Busiraamu, mukuze amazaalibwa g'omubaka ﷺ mussanyu elyensusso. Olaba n'omujeemu lukulwe Abu Lahab yafunamu olwokusanyukira amazaalibwa ga Mutume Mutabani wa Mugandawe wabula ssi lwakuba Nabbi ﷺ y'azaaliddwa, naye era yafunamu. Olwo ffe ng'abasiraamu ssinga tujaguza amazaalibwa lwa mukwano na kuwa mubaka kitiibwa, olwo tuyinza tutya okusubwa enkumuliitu y'empeera?

Mu maka ga mukyala Aminah, Kabaka w'abakabaka (ba Nabbi) azze

Jaganya, Owange ggwe omunakuwavu, Owokukubudaabuda azze

(Wasail-e-Bakhshish, pp. 474)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

Owekitiibwa Nabbi ﷺ Asanyukira abo Abakuza Amazaalibwage

Omukubayivu mu Busiraamu yagamba nti yali mu kirooto n'alaba Omubaka, oyo aleeta essanyu mu mitima nemubiroozoo by'abantu, oyo asinga ekisa mu bantu. N'amubuuza nti "Owange ggwe Omubaka wa Allah, Oyagala Abasiraamu okukuzanga Amazaalibwago buli mwaka?" Ow'ekitiibwa Nabbi ﷺ n'addamu nti "Nsanyukira oyo yenna ansanyukira." (*Tazkira-tul-Waizin*, pp. 600)

Bendera mumasanyu g'okuzaalibwa

Sayyidatunaa Aminah رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهَا yagamba nti "Ow'ekitiibwa Omubaka bweyazaalibwa, nalaba nga Bendera ez'emirundi esatu ziwanikiddwa: Ey'obuva njuba, ey'obugwa njuba wamu n'eyakasolya ka Ka'bah." (*Khasais-ul-Kubra*, vol. 1, pp. 82)

*Ruh-ul-Amiin yawanika bendera ku kasolya ka Ka'bah eyabuusibwa
n'etwalibwa mu ggulu ku lunaku lwetwafuna okwolesewba kw'okwesiima
(Okuzaalibwa Kw'omubaka)*

(*Zauq-e-Na'at*, pp. 67)

Okutambula nga owuuba bendera

Bweyali asenguka okuva e Makkah okugenda e Madiinah, Omubaka bweyatuuuka mu kifo ekiyitibwa 'Mauda-e-Ghamiim', Buraydah Aslami ng'ali wamu nabasajja Nsavu okuva mu kika ky'aba Bani Sahm nga beebagadde

embalaasi, baagoba oluseregende Nabbi mweyali n'ekigendererwa ekyokuwamba Nabbi ﷺ. Naye ate yye Burayda yeeyakwatibwa amabbabbani olwokulaba ku mubaka era wano weyasiramukira. Oluvannyuma yagamba nti, “Owange ggwe Omubaka wa Allah عَزَّوَجَلَ ! Tujja Kukwaniriza mu Madiina ne Bendera. Olwo Abasajja okuva mu kika ky'aba Bani Sahm bajjako ebitambaalabyabwe ku mitwe nebabisiba ku Mafumu olwo nebolekera Madiinah” (*Wafa-ul-Wafa, vol. 1 pp. 243*)

Engeri Y'okukuuma Obukkiriza Bwo (Imaan)

Sheikhul Islam Allamah ibn Hajar Makki awandiika mu ‘Ann-e-ma-tul-kubra’ (olupapula, 24): “Sayyidunah Junaid Baghdadi yagamba, ‘Obukkiriza bw'oyo eyetaba mu Ijtimah za Mawlid bujja ku kuumibwa nnyo nnyini ddala, إِنْ شَاءَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

Ennyumba Eyajaguzanga Amazaalibwa ga Nabbi ﷺ

Waaliwo omusajja omulongoofu eyali ayitibwa Ibrahiim nga yabeeranga mu kibuga Madiinah, ono yayagalanga nnyo Owekitiibwa Omubaka ﷺ. Ono empeera gyeyafunanga yajigabanyangamu ½ ekitundu ekimu nakikozesa awaka ate ekirala n'akiwaayo okutegeka Amazaalibwa ga Nabbi ﷺ. Omwezi gwa Rab-un-Nur bwegwatuukanga, olwo nga ajaganya/ajaguza n'amasanyu manji olwokuzaalibwa kwa Nabbi ﷺ naye nga teyabuuka nga nsalo za

Mateeka ga Ddiini. Mubimu byeyakolanga mu kiseera kino kwekugabira abantu emmere. Mungeri y'emu ne mukyala we yali mwagazi nnyo wa Mutume ﷺ. Era yalinga wamu n'omwami we mu mutima ne mumwoyo byonna bwebaakolanga nga amazaalibwa ga Nabbi gatuuse. Oluvannyuma lw'emyaka mitono, Mukyala w'omusajja omulongoofu ono yamufaako naye yye omusajja yasigala akyakuza wamu n'okujaganya amazaalibwa ga Nabbi ﷺ. Olunaku lumu Ibrahiim yayita mutabani we era wano n'amulaamira ng'amugamba nti. "Mwana wange omwagalwa, ngenda kufa ekiro kya leero, naye nnina Dirham 50 wamu ne yaadi zengoye 19. Nkusaba okozese engoye ng'essanda omwokunzinga olwo ate okozese ensimbi ku kintu kyonna ekirungi. Oluvannyuma lwokwogera ebyo, yayatula empagi yobukkiriza era Omwoyogwe negumujjibwamu. Omutabani yaziika kitaawe okusinziira ku bwewali amulaamidde naye mu kiseera ekyo yali akyasobeddwaa engeri gy'agenda okukozesaamu ensimbi kitaawe z'alese. Omutabani bweweebaka mu kiro ekyo, yaloota nga olunaku lw'okubalirwa (olunaku lw'enkomerero) lutuuse nga buli omu yali mukaseera ka kazigizigi. Abantu abaalina omukisa baali boolekera eri e Jjana olwo ng'ate abajeemu baali bakuluggusizibwa nga batwalibwa mu muliro. Olwonno yye yalabika ng'atidde era nga akankana ng'ali awo bweweebuuza wwa gy'agenda okudda! Mubwangu ddala ekirangiriro kyayita nekigamba nti, "Omuvubuka ono mumuleke ayingire e Jjana." Nabwekityo yayingira e Jjana mumasanyu amanji ngeno bweweebuuza engeri gy'atuuse ku kkula lino. Bwatyo yalambuzibwa e Jjana ezenjawulo, nga naye

bweyatuusibwa ku mulyango gw'e Jjana eyomunaana wano weyategeezebwa nti abo bokka abaajaguzanga amazaalibwa g'owekitiibwa Nabbi ﷺ beebakkirizibwa okuyingira mu Jjana eno. Bweyawulira ekyo, yafumiitiriza mangu nti bakaddebe bayinza okuba muno. Mubwangu ddala yawulira eddoboozi nga ligamba nti 'kale muleke omuvubuka oyo ayingire; bakaddebe baagala kumusisinkana.' Bwatyo yayingira era n'asanga maamawe ng'atudde okumpi n'omugga oguyitibwa Kauthara. Kumabbali waaliwo Namulondo okwali kutudde omukyala ow'ekitiibwa. Mungeri y'emu waaliwo n'entebe endala okwali kutudde abakyala abeebitiibwa abalala. Wano omuvubuka kwekubuuza Malayika nti, 'ate beeбаами abo?' malayika n'emuddamu nti 'Oyo gwolaba atudde ku Namulondo ye Sayyidatunaa Faatumah Zahraa, ate abakyala abalala boolaba kuntebbe beeба Khadiija-tul-Kubra, Aisha Siddiqah, Sayyidatunaa Maryam, Sayyidatunaa Asiayah, Sayyidatunaa Sarah, Sayyidatunaa Hajirah, Sayyidatunaa Rabi'ah wamu ne Sayyidatunaa Zubaydah (Allah yasiima kubo)

Kino kyeyalaba kyamusanyusa nnyo era neyeyongerayo ng'atambula kwekusanga ate ekirala ekyamwongera okukkiriza. Wano yalaba Nnamulondo ennene ennyo nga kuno Omubaka ﷺ kweyali atudde. Okwetooloola Nnamulondo waaliwo Entebbe nnya (4) nga kuno abasika ba Nabbi (ba Khalifah abana) kwebaali batudde. Ku mukono ogwa ddyo, kwaliko Entebe nga za Zaabu nga kuno ba Nabbi abalala kwebaali batudde olwo ng'ate kumukono ogwa Kono, abajulizi kwe baali batudde.

Omuvubuka yalaba kitaawe Ibrahim nga y'omu ku bantu abanji ennyo abaali okumpi ne Nabbi ﷺ. Ibrahim yagwa Mutabani we mu kifuba mu masanyu amanji olwo omutabani kwekumubuuza nti “Taata wange omulunji, wafuna otya omukisa guno ogw'okubeera okumpi ne Nabbi?” Ibrahim naddamu nti “Amatendo gonna ga Allah ﷺ: Nsobodde okutuusibwa ku ddaala lino kubanga nnalinga mwabo abaajaguzanga amazaalibwa g'owekitiibwa Nabbi ﷺ Oluvannyuma lw'okulaba ebyo byonna, enkeera yatunda ennyumba ye olwo n'ategeka omukolo gaggadde ng'akozesa ensimbi zeyali atunzeemu ennyumba gattako dirham 50 kitaawe zeyali yamulekera. Yayita abayivu mu ddiini wamu n'abaty Katonda nabagabula ekijjulo makeke. Olw'ensonga nti yali takyalina kyeyeetaaga ku masanyu ga kunsi, yasalawo okusigala mu muzikiti era nga muno mweyamala emyakagyé gyonna amakumi asatu (30) egiali gyisigaddeyo mu bulamu bwe ng'asinza Katonda (Allah). Oluvannyuma lw'okufa kwe, omuntu omu yamulaba mukirooto (yamuloota) n'amubuuza kiki ekyamutuukako? Yamuddamu nti, “Olw'obukulu n'omugaso gw'ojaguzanga amazaalibwa ga Nabbi, nange nsobodde okufuna eddaala lye limu nga kitange lyeyafuna mu Jjana.” (*Tazkira-tul-Waizin*, pp. 557)

*Ayi ggwe eyasukkulumma, nsonyiwa kulw'okuzaalibwa kw'omubaka
Newankubadde ekitabo kyange ekirimu ebyo byennakola kijjudde Amazambi (Ebibi)
(Wasail-e-Bakhshish, pp. 477)*

صَلُّوا عَلَى الْخَيْبَبِ   صَلُّوا عَلَى مُحَمَّدٍ

Empeera y'okujaguza amazaalibwa ga Nabbi ﷺ

Shaykh Abdul Haq Muhaddis Dihlvi agamba nti, "Abo abajaganya mu kiro kyamazaalibwa g'owekitiibwa Nabbi ﷺ, bagenda kuyingira e Jjana ku lw'ekisa kya Allah عَزَّوَجَلَّ. Abasiraamu baludde nga bakuza amazaalibwa g'owekitiibwa omwagalwa Nabbi ﷺ nga bafumba ebijjulo, nebayita abagenyi, wamu n'okuwaayo Saddaaka mu bunji ddala. Balaga essanyu lyabwe, bawaayo n'omutima gumu, bakola enkungaana byonna lwa kukuza mazaalibwa g'omubaka عَزَّوَجَلَّ. Batona ennyumba zaabwe, olwo Allah عَزَّوَجَلَّ n'ababunduggulako emikisagye olw'ebikolwa ebirungi byebakoze.

(*Masabata bis-Sunnah*, pp. 102)

Abayudaaya Baasiramuka

Sayyidunaa Abdul Wahid Bin Ismail (Allah عَزَّوَجَلَّ Amusaasire) atunyumiza nagamba nti waliwo omu ku bantu abaayagala ennyo Ow'ekitiibwa Omubaka mu ggwanga lya Misri (Egypt). Yakuzanga n'okujaguza amazaalibwa g'owekitiibwa Nabbi ﷺ n'obwagazi era n'amasanyu ebyensusso. Kumulirwano gwe waali wabeerawo Abayudaaya, era Omwezi gwa Rabi-un-Nur (Rabi-ul-Awwal) bwegwatuuka, omukyala Omuyudaaya n'abuuza omwami we nti 'lwaki Mulirwana waffe Omusiraamu ategeka omukolo gaggadde (ekijjulo) mu mwezi guno? Omwami n'amuddamu nti, 'Mu mwezi guno Nabbi we ﷺ mweyazaalibwa, nabwekityo akolabwatyo mungeri yakujaguza /okukuza amazaalibwa ga Nabbi we ﷺ era

abasiraamu omwezi guno bagussaamu nnyo ekitiibwa.' Omukyala bweyawulira kino n'agamba nti, 'Eyo mpisannungi Abasiramu gyebakola okujaguza amazaalibwa ga Nabbi waabwe buli mwaka.' Omukyala oyo Omuyudaaya bweyagenda okwebaka ekiro ekayo, yaloota omutuukirivu aw'amaanyi nga yeebulunguluddwa nnamunji w'omuntu. Olwo omukyala omuyudaaya ono kwekwevaamu n'abuuza omu ku bantu abaaliwo ebikwata ku mutuukirivu ono. Omuntu on eyabuuzibwa kwekuddamu nti. 'Oyo ye Nabbi eyasembayo mu ba Nabbi. Azze kusisinkana awamu n'okuwa omukisa mulirwanawo olw'okukuza amaazaalibwa ge (aga Nabbi).'^{صلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ} Oluvannyuma omukyala omuyudaaya n'abuuza nti, 'anaayogerako nange (agamba Nabbi)?' omuntu gweyabuuza n'amuddamu nti 'ye.' Olwo omukyala n'ayita owe kitiiawa Nabbi ^{صلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ}. Nabbi ^{صلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ} naddamu nti 'Labbaik (Wanji).' Omukyala yasanyukira nnyo engeri Omubaka gyeyamuddamu olwo omukyala na mugamba nti 'Nze ssiri Musiraamu naye onzizeemu.'

Ow'ekitiibwa Nabbi ^{صلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ} n'agamba nti 'Allah ^{عَزَّ وَجَلَّ}' Angambye nti ogenda kukkiriza Obusiraamu mu bbanga eritali lyawala.' Mukuwlira ekayo, omukyala yayogera mu bwangu nti 'Tewali kubuusabuusa oli waakisa era Nabbi Omuwombeefu. Oyo yenna akujeemera tagenda kuwangula era oyo yenna atakkiririza mu busukkulumu bwo waakufaafaagana.' Wano wennyini omukyala kwekwatula Shahadah (Ebigambo ebimuyingiza Obusiraamu). Omukyala bweyazuukuka ya kkiririzaawo obusiraamu nomutima gumu. Wano yasalawo

okukozesanga obugagga bwe mukutegeka okujukiranga amazaalibwa ga Nabbi ﷺ nga bwagabula ebijjulo eri abantu ku makya. Omukyala yagenda okwetegereza nga omwami we ali mukutegeka ekijjulo. Yamubuuza mungeri ey'okwewuunya nti. 'Mwami kiki kyokola?' Omwami naddamu nti, "Ndi mukuteekateeka kijjulo olwokukkirizaakwo okusiramuka." Namubuuza, "Kino wakitegedde otya nti nnasiramuse?" n'amuddamu nti, "nga ggwe, nange naloose owekitiibwa omubaka era nange nzikirizza okusiramuka." (*Tazkira-tul-Waizin*, pp. 598) Tusaba Allah عَزَّوجَلَّ atusseeko ekisaakye, era atusonyiwe ebyonoono awatali kubalibwa.

أَمِينٌ يَجْاوِي الْأَمِينَ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

Okutuukaakwe kumazeewo ekizikiza wonna wekibadde

Ekitangaala kyeyolese okuviira ddala kunsi okutuuka kuggulu

(*Wasail-e-Bakhshish*, pp. 476)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

Dawat-e-Islami n'okujaguza kw'amazaalibwa ga Nabbi ﷺ

Dawat-e-Islami, ekitongole ekivunaanyizibwa ku kusaasaanya enjigiriza y'Ekitabo ekitukuvu ekya Qur'an n'enjigiriza y'omubaka munsi yonna, kirina engeri eyeyawulidde mu kukuza amazaalibwa ga Nabbi ﷺ. Enkungaana gaggade zitegekebwa okwetooloola ensi yonna. Mu Kibuga Karachi mu Pakistan,

olukungaana Olw'okukuza amazaalibwa ga Nabbi olusuubirwa okuba nga lwelukyasinze obunene munsi yonna litegekebwaa buli mwaka. Zino enkungaana ziba zaakutendereza era ziyambye kinene abantu banji okubajja kubikyamu nebeegatta ku bagoberera enkola ya Nabbi ﷺ.

Okuwonyezebwa okukola ebyoonoonoo

Omwagazi wa Nabbi yannyonnyola n'agamba nti: Ku mukolo gwokukuza amazaalibwa ga Nabbi mu 1426 A.H, omu ku mikwano gyange eyali abuutikiddwa amasanyu g'ensi nga nesswala yagivaako dda, yeetaba ku mukolo gw'okujaguza amazaalibwa ga Nabbi ﷺ ogwali gutegekeddwa mu kibangirizi kye Kakri, Baab-ul-Madiinah, Karachi. mukiseera kya Subhi-e-Baharaan buli omu yali mu kusaala na kutoola Ssalaam. Mukwano gwange yanyumirwa nnyo ekyaali kigenda mu maaso era n'awera obutaddamu kuleka Sswala yonna okwo ssaako n'okukakasa nga bwagenda okukuza ekirevu. الحمد لله عز وجل
ng'agoberera kyeyeyama, kati ye muntu ataleka sswala eri n'ekirevu kye akirekako (akuza ekirevu). Mungeri y'emu yalina n'emize emirala ejitoogerekka nga naye kati gyonna yajivaako dda olwa kyeyafuna mu Lukungaana luno. Nabwekityo, omulwadde yanna abuutikiddwa obulwadde bw'ebyonoona, kati afunye okuwonyezebwa.

Saba ekisaakye n'emirembe mu kiro kino ekitukuvu

Saba okuwonyezebwa okwebyonoono mu kiro kino ekitukuvu

صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ صَلُّوا عَلَى الْخَيْبَبِ

Obukyafu ku Mutima Bugyibwako

Ekifaananyi ekijjibwa mu bigambo bya muganda waffe okuva mu Mambuka ga Karachi bikyoleka: Mu sabbiiti esooka mu mwezi gwa Rabi-un-Nur, (Nabbi mweyazaalibwa), abaagalwa ba Nabbi beewaayo era nebampita okubeegattako ku mukolo ogwali gutegekeddwa mu Kibangirizi kya Kakri, Baab-ul-Madiinah, Karachi. Nelina essanyu lyansusso okubategeeza nti nnali waa kwetab a ku mukolo guno. Ekiro ekya nga 12 bwekyatuuka, nessa muddene nenjolekera ku mukolo nga bwennali neeyamye nga ndi wamu ne baganda bange mu busiraamu abalala abaali nabo bagenda okujaguza amazaalibwa ga Nabbi ﷺ. Omu kubasuuta nnabi yalina Swiiti ayitibwa Cham Cham gweyagabanyaamu ebitundu nga amakumi asatu olwo n'atandika okutugabira. Mazima ddala nnali musanyufu byansusso olw'ekikolwa ekyo. Era tebwali butyo nga tutuuse ku mukolo.

Guno gwegwali omulundi gwange ogwasooka okwetaba wamu n'okulaba omukolo gwamazaalibwa omunyuvu bwegutyo. Entendereza wamu n'okuwaanyisiganya ssalaamu byali nga byebiwulirwa byokka, era ngabantu bwebatendereza nebigambo ebisuuta Mutume okwali ebigamba nti 'Marhaba ya Mustafa ﷺ'. Nnawulira nga munda muli nninga anaaziddwako ekko lyonna ku mutima. آخْمَدَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ awo wennyini wenneegattira ku kibiina kya Dawat-e-Islami era kati nneesiba ekitambaala ekya Kiragala ssaako okukuza ekirevu kyange.

N'olwaleero Omuntu Asobola Nabbi Okumwota Obuliro

Omukulu baagala Nnabbi yategeeza: Twetaba ku lumu kunkungaana Z'amazaalibwa ga Nabbi ﷺ ezikyasinze obunene olwategekebwa Dawat-e-Islami mu Kakri Karachi. Nga tunyumyamu, omu kub'oluganda mu busiraamu yagamba nti, "Enkungaana z'amazaalibwa ezibadde zitegekebwa emabega yonna zibadde nnyuvu nnyo, naye luno olwaleero terunnankwata mubabiro." Omukulu kubetwali nabo bweyawulira n'agamba nti, "Mukwano gwange oli muhyamu mu kino! Olukungaana lukyali kumulamwa era lulinga ziri endala zonna ezizze zibaawo. Okutendereza Mutume kuyinza kutya okukyuuka, ntegeera yaffe na mitima byebikyuuse! Ssinga tunnyikira mukutendereza Mutume tujja kufuna okwesiima."

Kino kitegeeza nti ebigambo ebyayogerwa muganda waffe oli eyasooka byali bisobola okumalamu omuntu amaanyi n'adda n'eka naye owokubiri yalambulula era ebigambo bye nga bizzaamu amaanyi n'osigala mu kutendereza. Era bwentyo natuula wakati wa baganda bange bano bombiriri netutenderereza wamu. Ekiseera ekyokwolesebwa bwe kyatuuka, fenna wamu twayimirira netwaniriza okwolesebwa kw'okwesiima fenna abaali ku mukolo twali tujjudde essanyu nga ebigambo ebyaniriza byokka by'owulira okuva ku buli luysi. Nalaba amaziga nga gakulukuta okuva mu maaso g'abagoberezi ba Nabbi ﷺ. Mu mazima ddala newankubadde nalina ebyonoono nange nazibiriza era ngenda okuwulira ddala muli nga omutima gwange gunaa ziddwa. Nkakasa nti nnalabira ddala Mutume ﷺ oyo

amazaalibwa ge getwali tujaguza. Wano wennakakasiza nti kituufu enkungaana zaali tezikyuse naye nga emitima gyaffe gyegyali gyikyuse. Bwetwewaayo netussaayo omwoyo, na kati omuntu asobola Ow'ekitiibwa Nabbi okumwota obuliro.

Ebissibwako Essira mu kujaguza amazaalibwa ga Nabbi

1. Mutimbe era munyirize amaka gammwe, Emizikiti, Amaduuka n'emmotoka zammwe n'ebitimbisibwa ebyomulembe nga mulaga essanyu olwo'kuzaalibwa kwa ow'ekitiibwa Mutume ﷺ eyajja n'okusaasira eri abantu be. Mumulise amaka gammwe waakiri n'amataala kumi n'abiri (12). Mutendereze era Musuute omubaka mu kiro ekye 12. Olwo obudde nga bukya mwanirize okwolesebwa okw'okwesiima n'amaziga ag'essanyu nga bwemuwanika zi bendera nga bwemusoma Salaat Wa Salaam. Bwekiba kisobose, musiibe ku lunaku olwekkumi nebbiri (12) mu mwezi ogwa Rab-un-Nur kulw'ensonga nti nabbi waffe Omwagalwa yakuza nga Amazaalibwa ge buli lwa Balaza ngayita mu Kusiiba.

Sayyidunaa Qataadah (Allah yamusiiima) yagamba nti ow'ekitiibwa Nabbi ﷺ yabuuzibwa Iwaki yalinga asiiba buli lwa Balaza. Ow'ekitiibwa Nabbi n'addamu nti, "Luno lwelunaku lwennazaalibwako ate era n'obubaka bwanzikako ku lunaku lwe lumu olwe Balaza. (*Sahih Muslim, pp. 591, Hadith 198*) Omwekebezzi wa Sahih Bukhari, Sayyidunaa Imaam Qastalani (Allah عَزَّوَجَلَّ Amusaasire)

yagamba; “ejimu ku migaso egyokukuza amazaalibwa ga Nabbi ﷺ egyakakasibwa kwekuba nga emirembe n’obutebenkevu byeyoleka omwaka gwonna ng’ate nabuli kisabibwa kyanukulwa mu bwangu. Nsaba ekisa kya Allah عَزَّوَجَلَّ kussibwe kw’oyo yenna atongoza era n’akuza ebiro eby’omwezi omwazaalibwa Mutume ﷺ ﷺ ng’abitwalira ddala nga Iddi (Olunaku Olukulu)” (*Al-Mawahib-ul-Ladunniyah, vol. 1, pp. 148*)

2. Ennaku zino Ebiwunde ebyefaananyirizako Obusanamu nga bwebwali ku Ka’bah abantu abamu bakyabitimba. Kino kikyamu nnyo era lino liba Zzambi. Ku mulembe nga Obusiraamu tebunnajja, amasanamu agawerera ddala 360 geegaali gawanikiddwa ku nnyumba ey’ekitiibwa Ka’bah. Wabula ow’ekitiibwa Nabbi bwelianunula ekibuga Makkah okuva mu mikono gy’abawarabu abajeemu, amasanamu gano gonna n’agasaanyaawo. Nabwekityo ebibajje/ebiwunde byonna ebiriko obusanamusamtu tebiteekeddwa kutimbibwa. Okujjako ebimuli ebya Pulasitiika byo bikkirizibwa okutimbibwa. (Kikkirizibwa okutimba ekifaananyi nga ekyo ssinga ababa mu bifaananyi nga beetooloola Ka’bah feesi (face) zabwe ziba zibikkiddwa, Wabula tekikkirizibwa ku bitimba ssinga biba byeyolefu.)
3. Tekikkirizibwa okussa agafaananyi ku wankaaki. Soma Hadith zino wammanga kunsonga y’ebifaananyi by’ebintu ebiram:

- i. Malayika ez'ekisa teziyingira mu maka agalimu agafaananyi wamu n'embwa. (*Sahih Bukhar, vol. 2, pp. 409, Hadith 3322*)
- ii. Oyo yenna asiiga ekifaananyi (oky'ekintu ekiramu) Allah ajja kumubonereza ebbanga ly'amala nga tasobola kussa mu kifaananyi ekyo mwoyo at'era nga takisobola. (*Sahih Bukhari, vol. 2, pp. 51, Hadith 42*)

4. Abantu abamu bassaako/bakooloobyen nyimba (Music) mbu nga bakuza n'ojaguza amazaalibwa ga Nabbi ﷺ. Mu mateeka g'obusiraamu kino kiba kyonoono. Era zino ze Hadith ezikakasa kino;

- i. Ow'ekitiibwa Nabbi ﷺ yagamba nti. 'Ndagiddwa okwasayasa Engoma wamu n'ebivuga ebbirala (Flute).' (*Firdaus-ul-Akhbar, vol. 1, pp. 483, Hadith 1612*)
- ii. Sayyiduna Dahak (Allah عَزَّوَجَلَّ Amusaasire) ategéeza n'agamba nti "Ennyimba (Music) ayonoona OMutima era anyiiza Allah عَزَّوَجَلَّ." (*Tafsirat-e-Ahmadiyyah, pp. 603*)

5. Osobola okuyimbisa obuyimba obwediini obuseendeekerevu (Na'at) naye olina okwegendereza mu kiseera ky'okwaziina n'esswala. Mungeri y'emu, olina okukakasa nti obuyimbabuno tebutawaanya (tebukosa) mulwadde oba abeebase, oba abasinza. (Tozannya/Toyimbisa Buyimba buno nga buli muddoboozi lya Mukazi).

6. Tekikkirizibwa okutimba enguudo n'amakubo oba okuwanika zi bendera mungeri etiisa eri abayise oba abavuzi b'ebidduka.

7. Abakyala bonna abava mu maka gaabwe okujja ku mukolo gw'amazaalibwa ga Nabbi nga tebeebikkiridde nkaaya baba bazzizza omusango era kyebakola kiba kikyamu. Mungeri y'emu n'abakyala okwegatta n'abasajja mu mikolo gino nakyo kiba kyennyamiza. Mungeri yeemu, kiba tekikkirizibwa okukozesa amasannyalaze mu bukyamu. Nabwekityo, tuukirira abavunaanyizibwa ku masannyalaze obasasule osobole okukozesa Amasannyalaze mu butuufu.
8. Mu mukolo gw'okwaniriza Mutume nga tujaguza amazaalibwage, fuba okulaba nga okuumma Wuzu yo nga bwejisoboka. Saala ne banno esswala mu Jama kubanga abaagalwa ba Mutume ﷺ tebateekeddwa kusubwa Jama.
9. Weewale okutambulira ku bigaali by'endogoyi oba engamiya, oba ensolo endala mumukolo gwokujaguza amazaalibwa kubanga ziynza okukunkumulira abantu abeetabye mu mikolo engoye zaabwe neziggwamu Wuzu (nezoonooneka)
10. Mumukolo guno, saasaanya nnyo ebitabo, empapula oba obutambi obuliko obubaka ebukubiriza abantu okusuuta Mutume n'okugoberera byeyatulagira okukola. Bino osobola okubifuna okuva mu Maktaba-tul-Madiinah. Bwoba ogabula ebyokulya nga ebibala n'ebirala, abantu bakwase bukwasa so ssi kubakasukira.
11. Okwogera ebigambo ebisoomooza kibi era olina okukywala kubanga kisobola okutabulatabula emikolo. Olina okusigala nga oli mukkakkamu ebbanga lyonna.

12. Ba mugumiikiriza mu buli nsonga yonna. Akazibu k'oba ofunye kagumire oleme kutabula mikolo kubanga lino ly'essanyu ly'omulabe.

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

Ebbaluwa ya Attar mumikolo gy'okujaguza amazaalibwa ga Nabbi ﷺ

(Kuno kusaba okuva mu Madani nti ebbaluwa eno erina okuddibwamu okusomebwa mu lwatu buli mwaka ng'ekyokwejjukanya mu Ijtimia esembayo mu wiki eya Safar-ul-Muzaffar. Ab'oluganda mu Busiraamu basobola okukolamu enkyukakyuka wekiba kyetaagisa)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Sag-e-Madiina Muhammad Ilyas Attar Qadiri Razavi otuusa Salaam (Okwagaliza emirembe) okuva kuntobo y'omutima gwe eri Mikwano gya Mutume ﷺ guonna abo abeewaaayo nebajaguza amazaalibwage (aga Mutume)

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ أَلْحَمْدُلِلَهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ عَلَى كُلِّ حَالٍ

Bikkula era otukuze omutimagwo nga osuuta wamu n'okutenda Omubaka akyasinze okwagalwa Era muwuube bendera za Nabbi mu buli maka

1. Mu kiro ekyoluberyeberye mu mwezi gwa Rabi-un-Nur, muyise ekirangiriro kino emirundu esatu mu Mizikiti gyonna.

“Muyogeeeyoge Ab’oluganda Abasiraamu mwenna abaami n’abakyala! Omwezi gwa Rabi-un-Nur gubonese.”

*Ekiseera kyokusubira kituuse mu mwezi guno ogwa Rabi-un-Nur
Essaala zonn zigenda kwanukulwa mu bwangu ddal*

2. Abasajja okusalako ebirevu wadde okubikendeeza ekisusse kikyamu (kiri Haram). Kulwobulunji bwokujukira amazaalibwa ga Nabbi, basseruganda Abasiraamu basabibwa okumalirira okukuza ebirevu byabwe ebbanga lyonna, wamu nabakyala okwebikkirira n’okusingira ddala nga bakozesa Burqa. (Abaami oba abakyala obutagoberera bulombolombo obwo waggulu eba nsobi era ereetera omusiraamu okubonerezebwa. Olwonno ky’aba alina okukola kwekweneya olwekikolwa ekyo)

*Ka’ba yeeweta, Amasanamu gonna agaaliko gaakunkumuka,
Marhaba! Marhaba!*

(*Wasil-e-Bakhshish*, pp. 257)

3. Akakodyo ka madani okusobola okuba abajjumbize mu kukola Sunnah wamu n’emirimu emirungi eri abo bonne abasuuta nabbi kwekwewaayo nebamatirira okukola Fikri -e- Madiinah buli lunaku. Balina okujuza mu Kitabo kya Madani In’amat era balina okkiwaayo buli mwezi. Mwogerenga nti ان شَاءَ اللّٰهُ عَزَّ وَجَلَّ nga bwemuwanise emikono gyammwe.

*Ebire ebyomukisa biri bulindaala
Ebisuubiza bigenda kutuukirizibwa olwaleero, Marhaba Marhaba*
(*Qabala-e-Bakhshish*, pp. 184)

4. Bonna abasuuta Mutume omuli Nigran wamu ne Zimmahdaar balina okutambula ne Madani Qalifah waakiri okumala ennaku ssatu okusingira ddala mu mwezi guno omutukuvu.

Okufuna emikisa, tambulako ne Qalifah

Okuyiga Sunnah, tambulako ne Qalifah

(Wasail-e Bakhshish, pp. 611)

5. Muwanike bendera 12 oba waakiri emu mu Muzikiti, Awaka, Mumaduuka, oba bifo ebirala byonna byemukoleramu. Mugule Bendera muziwanike ku zi Baasi, Ebiroole, Zi Takisi, Obumotoka obutono, ebigaali by'embalaasi oba ebyebagalwa byonna. Olwonno ekibuga kyonna kigenda kuba nga kitemagana nga kijjudde bendera eza Kiragala. Nsanyuka nnyo ssinga engombo eya "Njagala nnyo Dawat-e-Islami" owandiikibwa mu nnukuta ezirabika obulungi ennyo (enneeyolefu) olwo ebipande ebyo nebitekebwa ku bidduka byonna ebyebagalwa. Kino mukifubeko nnyo nga mwogera ne bannannyini bidduko ebyo. Kino kijja kunsanyusa nnyo.

Weegendereze kino

Ssinga bendera eriko ennukuta oba ekifaananyi kya Na'layn (Ekifaananyi kya soole yengatto ya Mutume), kakasa anti Bendera eyo teyilika wadde okugwa kuttaka. Amangu ddala nga omwezi gwa Rabi-un-Nur guweddeko, muwanuleeyo bendera mu bwangu. Bwemuba mutidde nti wayinza okubaawo okutyoboleebwa, mukozese bendera eza kiragala omusaamusaamu, okutali Kifaananyi kyangatto.

(Sag-e-Madiinah ewuwe ewayitibwa Bait-ul-Fana akozesza bendera ezo eza kiragala omusaamusaamu)

*Kulemberamu ensi yonna nga okutte bendera ya Nabbi
Bendera ya Mirembe; nabwekito mu buli maka wuuba bendera eno ey'ekitiibwa*

6. Mumulise amaka gammwe nga mukozesa entambi kumi nabbiri (12) oba waakiri amataala (Bulbs) kumi naabiri. Mungeri yeemu, mutimbe amataala agamyamyansa nga gasanyusa mu Mizikiti gy'omubitundu byammwe (Wabula mulina okukozesa amasannyalaze mu bulambulukufu nga mukkiriziddwa so ssi ku gabba bubbi.). mutimbe ekitundu kyammwe kyonna ne bendera eza kiragala n'amataala agayakaayakana. Ku busolya bw'amayumba gammwe, emizikiti ne mu bibangirizi ebyenjawulo mukozese bendera eza kiragala nga ngazi bulunji okugeza nga ziweza Mita nga 12. Wabula mulina okukakasa nti temutyoboola mateeka gafuga ebitundu byammwe. Temussa zi bendera mu makkati g'engudo kuba kino kijja kutaataaganya eby'entambula.

Bendera zaawanikibwa: emu ebuvanjuba, endala obugwanjuba ate endala ku kasolya ka Ka'bah olwokwaniriza okujja kwa Nabbi waffe omwagalwa

(Wasail-e-Bakhshish, pp. 453)

7. Mu kiseera ky'okujaguza amazaalibwa ga mukamawaffe Nabbi ﷺ, buli sseruganda mu busiraamu alina okusaasaanya ebitabo/ ebiwandiiko okuva mu Maktabatul-Madiinah nga bwasobodde eri abo abeetabye mu mukolo guno. Mungeri yeemu, sigala nga owaayo eri

obulingi nga okuumira ebimu ku bitabo bino mu dduukalyo, oba wookolera wonna osobole okubigabira abantu omwaka gwonna. Nate kola kawefube owookugaba ebitabo/ ebiwandiiko bino ku mikolo emirala nga embaga, ennyimbe, n'emikolo emirala gyonna. Mungeri y'emu kubiriza n'abalala okukkola kyekimu.

Saasaanya Sunnah nga oyita mu kugaba ebitabo/ebiwandiiko okuva mu Madani Weefunire e Jjana ng'oyita mu kusanyusa Allah

8. Bwekiba kisoboka gula ebitabo 12 ebiriko omutwe ogugamba nti ‘The Dawn of Blessings’ (Okwolesebwa kw'okwesiima) wamu nempapula (Pamphlets) 112 oba waakiri pamphlets 12 eziriko omutwe ogugamba nti “12 Madani Pearls for celebrating the Milad of the Holy Prophet ﷺ bino nga obijja mu Maktaba-tul-Madiinah olwonno obigabire abakulembeze b'ebibiina ebitegeka emikolo gy'okujaguza amazaalibwa ga Nabbi. Mungeri yeemu osobola n'okuwaayo ensimbi eri Imam, Omwaziinyi, oba omukulembeze w'omuzikiti mwosaalira gwonna. Era leeta enniya kino okukikola buli mwezi.

Kiba kirungi ensimbi zino okuziwaayo kulyokutaano kuba omulimu gwonna omulungi ogukolebwa ku lwokutaano empeera zaagwo zikubisizibwamu emirundi nsanvu (70). Kumikolo nga egyembaga, osobola ggwe okutona (okuwaayo) Bayan VCD wamu ne Kaada ng'ekirabo eri omugole/ Abagole. Kino kijja kuyamba okusaasaanya Sunnah munsi yonna.

Abo abalina Mutume mu mitima gyabwe tebenkanika

Omu afuuaka Ghariib Nawaz ssaako Data'

9. Mu bibuga ebinene, buli Alaqa'i [regional] Nigran arina okutegeka enkungaana ku mizikiti egyenjawulo mu nnaku 12 ezisooka eza Rabi-un-Nur. Bwekiba kisoboka buli omu eyeetabye ku Ijtima eno yandibadde akutte bendera eya kiragala.

Abaagalwa ba Mutume abasoma Na'at nga bwebakutte ne bendera eza

kiragala balabika bulungu nnyo

10. Naaba omubiri gwonna nga 11 akawungeezi oba nga 12 omwezi gwa Rabi-un-Nur. Bwekiba kisobose gula ebintu byonna nga bipya, okugeza engoye enjeru, ekitambaala, ebikopo, emiswaki, nebirala byoba osobodde. Kino kikolebwa okwongera okulaga obukulu bwolunaku nti ddala eno ye Iddi ya zi Iddi zonna.

11. Malako ekiro kya nga 12 mu Ijtima'-e-Zikri-o-Na'at (Otendereza) nga bw'oyaniriza okwolesewba kw'okwesiima n'amaziga mu kiseera wooyaniririza Mutume nga bwemuwuuba zi bendera wamu nokusoma Salat wa Salaam. Oluvannyuma lw'esswala ya Fajiri, mulamusiganye/mutoolagane Salaamu nga bwemweyozaayoza olwokutuuka ku lunaku luno olukulu eenyo. Kino mukikole olunaku lwonna.

*Awatali kubuuusabuusa kwonna Iddi y'okuzaalibwa kwa Nabbi ye Iddi ya zi
Idii zonna (Olunaku olwo lwelusinga ennaku enkulu zonna)*
(Wasail-e-Bakhshish, pp. 465)

12. Nabbi waffe Omwagalwa yakuzanga amazaalibwage ngayita mu kusiiba buli lwa Balaza. Bwofumiitiriza kino, oba olina naawe okukuzanga buli lwa 12 Rabu-un-Nur nga osiiba era weetabe ne mu mikolo gya Madani nga mukutte bendera eza kiragala. Fuba okulaba nga osigaza Wuzu yo, soma zi Na'ata, Salaat wa Salaam ate otambule nga amaaso go ogakkakkanyizza. Fuba nnyo okulaba nga tokola nsobi.

*Rabi-ul-Awwal, Ba Ahl-e-Sunnat bayinza batya obutawaayo bulamu
bwabwe kunsonga ensukkulumu ng'eno, kubanga nga kulunaku lwa nga 12
omwagalwa waffe lweyattonnya kinsi!*
(Qabalah-e-Bakhshish, pp. 37)

E Niya mu kukuza Amazaalibwa ga Nabbi ﷺ

Hadith esooka eri mu kitabo kya Sahih Bukhari egamba nti, **إِنَّمَا الْكُفَّالُ بِإِيمَانِيَّاتٍ** “*Ekikolwa kyonna kisiniira ku Niya (Kumalirira).*” (*Sahih Bukhari, Vol. 1 pp. 5*) Jjukira nti buli lw'okola omulimu omulungi, oyina okubeera ne Niya wamu n'okusubira nti ogenda kufunamu empeera okuva ewa Allah ﷺ. Bwotaba na Niya eyo, oba togenda kufunamu. Nabwekityo, otekwa okuba ne Niya mu kukuza amazaalibwa ga Nabbi nti ogenda kufunamu empeera okuva ewa Allah. Ssinga omuntu akuza Amazaalibwa ga Nabbi ﷺ nekigendererwa kya

kweraga, okwo gattako okubba amasannyalaze, okukola ebikolwa ebityoboola ssaako okulumya basiraamu banne oba omuntu yenna mu bugenderevu, oyo aba talinaayo mpeera. Okujjako ekiba kimulindiridde kwekubonerezebwa Katonda. Emmalirira za mirundi kumi namunaana (18) zeezoogerwako wano, naye omuntu asobola okwongerako. Gyookomya okuleeta niya ennyinji gyokoma okufunamu.

Emmalirira e 18 mu kukuza amazaalibwa ga Nabbi

1. Nja kwogera Iwatu ekkyo kyonna ekirungi kyennaaba nfunye okuva ewa Allah ﷺ, nga ddala ngoberera amateeka agali mu kitabo ekitukuvu ekya Qur'an:

وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَخَرِثُ
﴿٢﴾

“Era bwobaako ekirungi kyonna kyofunye kyogerekko okimanyise abantu” (*Suurah Ad-Duha, Ayah 11*)

2. Nja kukoleeza amataala ekifo kyonna kyakaayakane nga nduubiriramu kusanyusa Allah ﷺ.
3. Nja kuwuuba Bendera nga ngoberera ekikolwa kya Sayyiduna Jibrail عليه السلام eyawanika bendera ssatu (3) ku lunaku Nabbi waffe صلى الله عليه وسلم omwagalwa lweyazaalibwa.
4. Nja kuwanika bendera za kiragala kubanga n'ekibangirizi kyomuzikiti gwa Nabbi صلى الله عليه وسلم nakyo kya Kiragala.

5. Nja kusitula ekitiibwa ky'omubaka eri صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰيْهِ وَسَلَّمَ abatali basiraamu nga mpita mu kujaguza amazaalibwage. (Abatali basiraamu bwebanaalaba okutimba kwebifo awakulizibwa amazaalibwa ga nabbi, nabo bajja kwegomba era bamanye nti abasiraamu baagala nnyo Nabbi waabwe).
6. Nja kunyiiza Sitaani nga mpita mukulaga essanyu eryensusso nga njaguza amazaalibwa ga Nabbi صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰيْهِ وَسَلَّمَ.
7. Ng'ojeeko okunyiriza ekifo awajagulizibwa, nga kuyonja n'omutima gwange (ne munda wange) nga mpita mu kwenenya ebisobyo byonna byennyinza okuba nga mbadde nkola.
8. Nja kwetaba ku mikolo gya Ijtimae-Milad mu kiro kya nga 12 owezi ogwa Rabi-ul-Awwal.
9. Nja kwetaba mu kutambula kulunaku lwa 12 Rabi-un-Nur era nja kuleeta ne Zikiri ezisuuta Allah عَزَّوَجَلَّ n'omubakawe.
10. Nja kugoberera abamanyi mu Busiraamu, ssaako
11. Abatuukirivu Abaty Katonda, mungeri yeemu
12. Nja kufuna emikisa olwokuba awamu n'abaagala Mutume.
13. Nja kwambala ekitambaala mu kutambula (nga tujaguza amazaalibwa)
14. Mungeri yeemu, nja kufuba okulaba nga mbeera ne Wuzu

15. Nja kusaalira mu muzikiti ate mu Jama mu biseera ebyokukuza amazaalibwa ga Nabbi ﷺ.
16. Ng'obusobozi bwange webunantuusa, nja kugaba ebitabo/ebiwandiiko ssaako zi VCD ebiriko obubaka obulaga obukulu bwa Nabbi okuva mu Maktaba-tul-Madiinah.
17. Mu kawefube wange nga nze, nja kwagazisa baganda bange mu busiraamu 12 batambuleko ne Madani Qalifah.
18. Nja kubeera ebbanga lyonna nga nsoma Salat wa Salaam wamu ne Na'at nga obusobozi bwange webunantuusa.

Ayi Allah،^{عَزَّوَجَلَّ} tusobozese n'omutima gumu okussa ekitiibwa wamu n'okukuza olunaku ow'ekitiibwa nabbiwo ﷺ lweyazaalibwako. Mungeri yeemu tukusaba otuyingize ejana awatali kubalibwa kulwokujaguzanga amazaalibwa ga Nabbiwo ﷺ.

Ayi Allah omusukkulumu, nsonyiwa kulwokujaalibwa kwa Nabbi

Newankubadde nga ekitabo ky'ebibi byange kijjudde

(Wasail-e-Bakhshish, pp. 477)

أَمِينٌ يُجَاهُ النَّبِيَّ الْأَمِينُ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

صَلَّوْا عَلَى الْحَبِيبِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

OKUMULISA KWA SUNNAH

Ku lw'okusaasira kwa Allah ﷺ, eSunnah nydingi zi yigibwa era zisomesebwa mu mbeera ya Madani eya Dawateislami, ekibiina ekibulira Qur'an ne Sunnah munsu yonna era ekitali kya politikisi. Kuno kusaba kwa Madani nti mwetabire mu Ijtimah ezaagazisa Sunnah ezi baawo buli wiiki oluvannyuma lwa Maghrib buli Lwaakuna mu kibuga kyo, (mu Kololo Jamia Masjid, [Kampala]) n'enniya ey'okufuna okusiimbwa kwa Allah ﷺ. Ne Niyyah ey' okufuna empeera, kiteeke mu puroguraamu zo okutaambula ne Madani Qafilah ezi kubiriza okukolera ku Sunnah, na'baagazi b'Onmutume حَلَّ اللَّهُ عَلَيْهِ دَيْنُكُمْ , jjuzaamu akatabo ka Madani In'amaat buli lunaku ng'okola Fikr-e-Madinah era okawceeyo eri oyo Zimmadar (avunaanyizibwa kubutabo obwo owa Dawateislami) mukifoo kyo. Emikisa n'obulungi ebiri mu kino; ojakufuna endowooza n'obwaagazi oba okuyaayaanira okukolera ku Sunnah, okutamwa amazaambi n'okukuuma obukkirizaabwo، إِنَّ فَرَّارَةَ الْمَدِينَةِ مَعَذَلٌ Bali owoluganda omusiraamu ayina okufuna endowooza eya Madani nti: "Nnina okulafuubana okwelongoosa nze sekinnoomu n'abantu b'ensi yonna, Okulongoosa emyooyyo gyafe, tuyina okukolera ku Madani In'amaat ate okulongoosa abantu b'ensi yonna, tuyina okutaambula ne Madani Qafilah حَلَّ اللَّهُ عَلَيْهِ مَعَذَلٌ .

ISBN 978-969-579-343-5

0109479

MAKTABATUL ADINAH

Aalami Madani Markaz, Faizan-e-Madinh, Mahallah Soudagran
Purani Sabzi Mandi, Bab-ul-Madinah, Karachi, Pakistan
UAN: +92 21 111 25 26 92 EXT: 1262
E-mail: translation@daawatislam.net Web: www.daawatislam.net